

Sygn. akt I C 1209/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Krzysztof Skowron

Protokolant: Ewelina Urbańska

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2013 r.

w Zgorzelcu

sprawy z powództwa R. P.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powoda, R. P., kwotę 425 zł (czterysta dwadzieścia pięć złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 marca 2013 r. do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 107 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 1209/13

UZASADNIENIE

Powód, R. P., wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Powiatu (...) kwoty 425 zł (tytułem zwrotu części opłaty za wydanie karty pojazdu) wraz z ustawowymi odsetkami od 2 marca 2013 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu.

Pozwany Powiat (...) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu; zarzucił, że powód nie udowodnił, że uiścił opłatę za wydanie karty pojazdu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

16 lutego 2006 r. został po raz pierwszy zarejestrowany w Polsce samochód N. (...), nr rej. (...). Samochód ten był wcześniej (w 1994 r.) zarejestrowany za granicą (nie był to pojazd nowy). W związku z jego pierwszą rejestracją w Polsce Starosta (...) wydał jego ówczesnemu właścicielowi, R. P., kartę pojazdu. 22 lutego 2013 r. R. P. wezwał Powiat (...) do zwrotu, w terminie siedmiu dni, kwoty 425 zł, stanowiącej część opłaty za wydanie karty.

(dowód:

- karta pojazdu nr (...) [k 7];
- wezwanie do zapłaty z 18 lutego 2013 r. wraz z potwierdzeniem odbioru [k 8-9])

Sąd zważył, co następuje:

Kartę pojazdu dla pojazdu samochodowego - o ile nie jest to nowy samochód wprowadzony do obrotu handlowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez jego producenta lub importera - wydaje, za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania (siedzibę) właściciela auta, przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 77 ust. 3 ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym [dalej: ustawa Prawo o ruchu drogowym] w zw. z art. 73 ust. 1 tej ustawy).

Wydanie karty pojazdu jest konsekwencją zarejestrowania samochodu; decyzja w tym przedmiocie jest z kolei uzależniona od wcześniejszego uiszczenia wymaganych opłat; jeżeli nie zostaną one wniesione, podanie o zarejestrowanie pojazdu – zgodnie z art. 261 § 2 k.p.a. - podlega zwrotowi (por. uchwałę NSA w W. z 4 lutego 2008 r., I (...) 3/07). Z faktu wydania karty pojazdu można zatem wyprowadzić domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), że właściciel auta uiścił żadaną za jej wydanie opłatę.

Stosownie do § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (dalej: rozporządzenie z 28 lipca 2003 r.), za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pobierana była opłata w wysokości 500 zł. Właśnie w czasie obowiązywania tego rozporządzenia (w lutym 2006 r.) Starosta (...) wydał powodowi kartę pojazdu dla samochodu N. (...), nr rej. (...) - przed jej otrzymaniem powód musiał zatem uiścić opłatę w kwocie 500 zł za wydanie karty; opłata ta została wniesiona na rzecz Powiatu (...) (stanowiła jego dochód [art. 5 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego; por. wyrok TK z 17 stycznia 2006 r., sygn. akt U 6/04, wyrok WSA w Warszawie z 17 lutego 2006 r., sygn. akt III SA/Wa 2972/05 i wyrok SN z 15 czerwca 2007 r., sygn. akt II CNP 37/07]).

Wyrokiem z 17 stycznia 2006 r., sygn. akt U 6/04, Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność § 1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r. z art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., odraczając utratę mocy obowiązującej tego przepisu do 1 maja 2006 r. Wyjaśnił przy tym, że wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu ustalona w § 1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r. uwzględniała - oprócz rzeczywistego znaczenia karty dla rejestracji pojazdu oraz kosztów związanych z jej drukiem i dystrybucją (czyli elementów wymienionych w art. 77 ust. 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym) - również inne koszty administracji publicznej, nie przewidziane w ustawowym upoważnieniu jako składniki tej opłaty, a tym samym została określona z przekroczeniem delegacji ustawowej.

Pomimo odroczenia przez Trybunał Konstytucyjny utraty mocy obowiązującej § 1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r. (do 1 maja 2006 r.), przepis ten był sprzeczny z ustawą i niekonstytucyjny od samego początku jego obowiązywania (por. wyrok NSA w W. z 17 września 2008 r., sygn. akt I OSK 1340/07).

Zgodnie z art. 178 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom. W konkretnej sprawie sąd może pominąć niekonstytucyjny przepis wydając rozstrzygnięcie wyłącznie w oparciu o przepisy Konstytucji i ustawy – również w sytuacji odroczenia utraty jego mocy obowiązującej (por. wyrok SN z 7 marca 2003 r., sygn. akt III RN 33/02, wyrok NSA z 16 stycznia 2006 r., sygn. akt I OPS 4/05, wyrok NSA w W. z 23 lutego 2006 r., sygn. akt II OSK 1403/05 oraz wyrok SO w Jeleniej Górze z 18 lutego 2010 r., sygn. akt II Ca 59/10).

Przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r. - z uwagi na to, że przewidziana w nim opłata była pobierana przy pierwszej rejestracji w Polsce używanego samochodu przywiezionego z kraju Unii Europejskiej, a nie była nakładana przy nabyciu używanego samochodu na terytorium Polski - pozostawał także w sprzeczności z art. 90 traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (por. postanowienie TS z 10 grudnia 2007 r., sygn. akt C-134/07). Traktat ten obowiązuje w Polsce od 1 maja 2004 r. (art. 2 aktu dotyczącego warunków przystąpienia oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej dołączonego do traktatu o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej z 16 kwietnia 2003 r.) i ma pierwszeństwo przed prawem polskim (art. 91 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.; co do nadrzędności prawa wspólnotowego por. też wyrok TS z 15 lipca 1964 r., sygn. akt C-6/64 [C. vs (...)]). W sprawie pozwany nie kwestionował, że powód sprowadził samochód z obszaru Unii Europejskiej; okoliczności tej zostało zatem przypisane znaczenie faktu przyznanego (art. 230 k.p.c.).

W efekcie, przy rozstrzygnięciu został pominięty – jako niekonstytucyjny i sprzeczny z prawem wspólnotowym – przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia z 28 lipca 2003 r., wprowadzający opłatę w kwocie 500 zł; zostało przy tym ustalone, że należna za wydanie karty pojazdu opłata wynosiła w tym przypadku 75 zł (przewidziana w rozporządzeniu z 28 lipca 2003 r. wysokość opłaty za wydanie wtórnika karty pojazdu oraz w kolejnym rozporządzeniu [Ministra Transportu i Budownictwa z 28 marca 2006 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu] wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu przy jego pierwszej rejestracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej).

Uiszczona przez powoda, w części przewyższającej kwotę 75 zł, opłata za wydanie karty pojazdu była świadczeniem nienależnym (podstawa tego świadczenia – po jego wykonaniu – odpadła) i pozwany - jako wzbogacony na skutek jej pobrania - był zobowiązany do jej zwrotu (art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c.).

Obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy (por. wyrok SN z 28 kwietnia 2004 r., sygn. akt V CK 461/03). Zwrot powinien nastąpić po wezwaniu dłużnika (art. 455 k.c.). W sprawie oznaczony w wezwaniu skierowanym do pozwanego termin spełnienia świadczenia wypadał 1 marca 2013 r. Wobec jego bezskutecznego upływu, powodowi - od 2 marca 2013 r. - należały się odsetki ustawowe od kwoty 425 zł (art. 481 § 1 i 2 k.c.).

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. – zasądzając je od pozwanego (jako strony, która przegrała sprawę). Koszty zastępstwa procesowego zostały ustalone na podstawie § 2 w zw. z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego.